

Imisebenzi

Umsebenzi 1

- (a) Kutheni uMxesibe ebetha uHlumelo?
- (b) UHlumelo uyifake phi le nto ayiphetheyo?
- (c) Xoxani eklasini ngobungozi bale nto iphethwe nguHlumelo nandule ukubhala izimvo zenu.
- (d) Igcinwe phi intsangu kuloHlumelo?
- (e) Ithini impendulo kaMxesibe xa unkosikazi wakhe emxelela ngeepilisi nentsangu? Udanile?

Umsebenzi 2

- (a) Chaza zonke izinto azenzileyo uMxesibe emzini wakhe ngenxa yemali yentsangu. Zonke ezo zinto uzixelela inkosikazi yakhe.
- (b) Uziva njani uMamNtshilibe xa umyeni wakhe emxelela izinto azenzileyo ngemali yentsangu? Caphula amazwi awasebenzisileyo.
- (c) Sebenzani ngababini, omnye abe nguMxesibe. UMaNtshilibe makangxolise umyeni wakhe ngentsangu neepilisi azibhaqe esefini. UMxesibe makaphendule ngqwabalala (harshly) ebonisa ukungakhathali.
- (d) Masithi unguMamNtshilibe. Wena ubuza kuthini kwimeko enje yokuba umyeni wakho angabonakalisi kukhathala kodwa kwenzeke isehlo esinje? Bhala phantsi amazwi obuza kuwathetha, ze uwafunde eklasini.

Umsebenzi 3

- (a) Kumaqela enu hlolani eli qhalo 'igqabi aliwi kude nomthi walo,' nijonge intsingiselo yalo ukuba ayifani kusini na namaqhalo esekhe nabukela ividiyo yawo.
- (b) Bhalani ezincwadini zenu zonke izinto afana ngazo la maqhalo ,nibonise ukuba afana njani na.

Umsebenzi 4

Nibukele la maqhalo, ingakumbi eli qhalo lithi, 'igqabi aliwi kude nomthi,' xoxani ngezi zinto zilandelayo:

- (a) Indlela aphathwa ngayo amakhosikazi ngamadoda, kwanendlela abathetha ngayo nabo. Thelekisa namanye amaqhalo osekhe wabukela iividiyo zawo.

Umsebenzi 5

Bhala igama elikwizibiyeli ngokufanelekileyo wandule ukutolikela esiXhoseni:

- (a) Kutheni umama kaHlumelo (akaqondi)?
- (b) UMxesibe kutheni (akundixeleli) ngentsangu?
- (c) Kutheni uHlumelo (ufihla) intsangu?
- (d) Kutheni uMxesibe (uthenga) ifenitshala ngemali yentsangu?

Umsebenzi 6

Tshintsha ezi zivakalisi zilandelayo uzibhale ngokutsha ujonge kulo mzekelo ungezantsi: Xa ugqibile, chaza ukuba zithetha ntoni na izivakalisi ezo uzibhale ngokutsha.

Umzekelo: Umama kaHlumelo uyahamba: Umama kaHlumelo angahamba.

- (a) Unyana kaMxesibe uyahamba.
- (b) UMxesibe uthenga izinto ngemali yentsangu.
- (c) Inkosikazi kaMxesibeyacaphuka (she is angry)
- (d) UMxesibe uya ecaweni.

Umsebenzi 7

Bukelani iividiyo kumaqela enu, nandule ukuchaza inkangeleko yabalinganiswa abathathu enibathandayo, nichaze kwanendlela abathetha ngayo.

Umsebenzi 8

Tshintsha ezi zivakalisi zilandelayo ujonge kumzekelo ongezantsi:

Umz: Nika umntwana iBhayibhile: Mnike iBhayibhile.

- (a) Mxesibe, xelesa umfazi wakho ngentsangu.
- (b) Mxesibe, bonisa umfazi wakho imali.
- (c) Myeni wam, betha umntwana xa esebenzisa intsangu.
- (d) Myeni wam, qeqesha uHlumelo.

Umbuzo 9

- (a) Zahluleni nibe ngamaqela ngamaqela ukuze iqela ngalinye likhethe inkokheli yalo. Kwiqela ngalinye makuxoxwe ngemiba yenkcubeko enithe nayiqaphela apha kwividiyo.
- (b) Caphulani kwiindlela zokuthetha zabalinganiswa xa zithetha nabanye, kwanendlela abaphendula ngayo abalinganiswa ekuthethwa nabo.
- (c) Zibhaleni phantsi zonke ezi zinto, nandule ukuzithelekisa neyenu inkcubeko.

Umbuzo 10

I. Kwezi zivakalisi zilandelayo, bhala igama elifanelekileyo ngokuthi ulungise igama elikwizibiyeli:

- (a) UMxesibe unxiba ibhatyi xa (uya) ecaweni.
- (b) UHlumelo nomama wakhe bathanda ukuncokola xa (uvela) ecaweni.
- (c) UMxesibe ungxolisa umfazi wakhe xa (uvula) isefu yakhe.
- (d) UMxesibe uthi umfazi wakhe makacele invume kuye xa (ufuna) imali.

II. Kumaqela enu, xoxani ngendlela eniziva ngayo emva kokubukela ividiyo yeqhalo, ‘Igqabi aliwi kude nomthi.’

- (a). Chazani izinto ezothusayo, ezingaqhelekanga ngokuphathelele kwezi ngongoma:
 - (i) intsangu
 - (ii) indlela athetha ngayo uMxesibe nonkosikazi wakhe akubhaqa intsangu neepilisi.
 - (iii) zizathu zini ezibangela ukuba uMxesibe angazithobi, asuke ahlekise ngenkosikazi yakhe?

III. UMxesibe uhlekisa njani ngenkosikazi yakhe? Chaphazela ezi ngongoma:

- (a) Ifenitshala
- (b) Ikhitshi

(c) Impahla ayinxibileyo, kunye nomsesane

(Xoxani kumaqela enu, nandule ukubhala ezincwadini)